

POMHAJ BÓH

ČASOPIS EVANGELSKÍCH SERBOŮ

2. číslo

Budyšin, februar 1980

Lětník 30

Lubi čitarjo „Pomhaj Bóh“

Jako předsyda Serbskeho ewangeliskeho cyrkwinskeho dnja a jako ekspedient (wupóslar) našeho „Pomhaj Bóh“ mam džensa na Was wulkej a wažnej próstwje:

1. Wutrobne přeprošenje na KUBLANSKI DŽEŇ

póndzelu, 25. februara 1979 w Budyšinje na Hornčerskej hasy (Töpferstraße) 23 (Wosadny dom w dworje)! Hesło tuteho dnja je:

„TAK JE BÓH SWĚT LUBOWAL“

W 9.30 hodź. su kemše. Prěduje farar Cyril Pjeh.

Dale rěčitaj dopołdnja komisariski serbski superintendent, farar Siegfried Albert, a farar na wotp. Gerat Lazar. Popołdnju budže „Forum čitarjow Pomhaj Boha“.

Kónc budže w 16.00 hodź.

2. Jako ekspedient našeho časopisa „Pomhaj Bóh“ prošu wutrobnje a naležnje wo finacielne přinoški a dary za naše lubowane lopjeno, zo móžemy wšitke wysoke wudawki, kotrež mamy z wudaćom, kryć!

Pokladnica je knjeni Herta Hempelowa, 86 Bautzen, Joh.-Seb.-Bach-Straße 15. Wy móžeće dary a abonementne pjenjezy tež přepokazać na konto serbskeje superintendentury (Sorbišce ewangelische Superintendentur Bautzen Sp. Bautzen Kto Nr. 4962 – 30 – 110)! Číslo plaći 0,20 hr, hodowne 0,50 hr, z póštu na lěto potajkim 3,30 hr! Prosimy pak wutrobnje wo lube dary za našu dobrou wěc!

Wulki džak a wutrobne postrowy
Wam wšěm

Waš Gerat Lazar
předsyda Serbskeho
ewangeliskeho cyrkwin-
skeho dnja, farar na wotp.

Hrono za lěto 1980:

BÓH CHCE, ZO BY SO WŠITKIM ČLOWJEKAM POMHAŁO A ZO BYCHU WONI K SPÓZNAČU WĚR-NOSĆE PŘIŠLI (1 Tim 2, 4)

Najprjedy chcu naspomnić, wosebje za tych, kiž tute hesło snadź z nowym katolskim přeložkom přirunuja, zo tam steji: „... chce, zo bychu wšitcy ludžo zbožni byli a prawdu poznali.“ Po grjekskim originalu hodži so tež přeložić: „... zo bychu ... wumóženi byli“ Měrcin Luther je so w swojim přeložku rozsudił za powšitkowniše slowo „pomhać“ a w tutym přeložku, kaž steji wone w nadpismje, je tuta sada Noweho zakonja hrono přenjeho lěta noweho, najskerje za cyłe člowje-

Wšěm našim džěcom a jich staršim rjane prózdinske dny z telko sněhom, kaž ma jón tutón hólčik!

stwo jara rozsudneho lětdžesatka wosomdžesatych lět.

A runje wo pomhanje wšěm člowjekam dze w tutych rozsudnych lětach! Džensa je wšěm bohosłowcam jasne, zo njeplaća bože slubjenja w bibliji jenož za žiwjenje po smjerći, ale zo wone plaća za tutón swět a žiwjenje tu na swěće.

Hdyž pak myslimy na problemy, kotrež z tym zwisuja, potom přińdže wulke spytowanje, so wróće sćahnyć chcycy na stejíšćo, kotrež so wupraji někak tak: „Wostajće mje na pokoj z tej politiku, ja nohcju z njej ničo činić měć!“ Hižo po přěnych čisłach našeho „Pomhaj Bóh“ pod mojim redaktorstwom praji mi jedyn serbski duchowny: „Ja mam začišć, zo dyrbi nětko wšo z politiku činić měć!“

Lubi čitarjo: Jeli chcemy, zo so bože

slubjenje, zo by so wšitkim člowjekam pomhało, woprawdže spjelni, jeli nohcemy, zo to wostanje hoła fraza, potom dyrbimy sebi „ruce womazać“ tež z politiku, dokelž wona je jeničke polo, na kotrymž hodži so w našim swěće woprawdže wšitkim člowjekam, tež w Africe a Indiskej a wšudze tam, hdžež ludžo z hłodom akutnje a přez njesměrne wuklukowanje pomału mrěja, pomhać!

Tež naš biskop dr. Hempel pisa w swojim wukładowanju našeho hesła w časopisu „Der Sonntag“, zo Bóh k tutomu pomhanju nas trjeba. Zawěsće, zdokonjeć móže to jeničke Bóh Knjěz sam, ale wón chce, zo bychmy my jemu pomhali!

Zo bychmy to móhli, dyrbimy najskerje najprjedy na druhu džěl našeho hrona kedžbować: Wěrnosć spó-

znać! Wěrju do skutkowanja Ducha Swjateho, ale njewěrju, zo wón nas wumocuje! To rěka, zo dyrbymy so wo jeho wěrnosće prócować! Spóźnaće, wo kotrymž naše hrono rěči, je něšto aktiwne za nas, nic pasiwne! Spóźnaće wěrnosće rěka: přemyslować, studować, diskutować, dwělować, so wot dotalnych dopóznacow přez nowe fakty dać wotwjeseć k nowym...! To plaći tež za studij wěrnosćow biblije — čehodla hewak so wona stajnje zaso znowa studuje? Biblija dyrbi so w každym času a w každym wobswěće znowa za tutón čas a za tutón wobswět wukładować. K tomu pak je runje džensa w tak jara so přeměnjajcym swěće wjele spóźnaća wěrnosće trěbne!

Jenož jedna tajka wěrnosć leži mi stajnje na wutrobje: Jelí dyrbi so woprawdže wšitkim čłowjekam pomhać, potom dyrbymy my dowidźeć, zo naše derjeměće njesměto dale wobstać jenož w zwyżnju materialneho derjeměća. Njedawno praji mi towarš, zo tež jeho strona derjeměće njewidzi w tutym jenož materialnym, ale wona ma derjeměće cyleho, tež duchowneho čłowjeka, za zaměr. Njedyrbjeli my křesćenjo wjele bóle tutón zaměr měć? Hdyž wěmy, zo derjeměće druhich krajow w dalokej měrje džensa dže na košty krajow třećeho swěta, potom ja njemóžu zrozumić křesćanow, kiž wo solidaritnych přinoškach za Vietnam abo Kampucheu rěča takle: „My sami ničo nimamy!“ To njeje wuprajenje w zmysle našeho hesła! Hdyž chcemy woprawdže, zo by so wšitkim čłowjekam pomhało, potom je solidarita jedyn puć tajkeho pomhanja! K tomu jednu ličbu: Hdyž zličimy to, štož wšityc ludžo na cyłym swěće maja jako dochody, a potom džělily do ličby wšěch čłowjekow a to wozmjemy jako sto procentow (je to 1 526 dolarow na lěto a čłowjeka!), potom mamy my w NDR 233 %, Vietnam pak jenož 5,8 % a Kampuchea 4,8. My mamy potajkim někak 40 króć wjetše dochody hač wot kolonialneho wuklukowanja, dolheje wójny a skónčnje wulkich naturskich katastrofow wučerpany Vietnam! To pak je jenož jedna tajka njelubozna wěrnosć, kotruž dyrbymy spóźnać, hdyž chcemy so chutnje jako křesćenjo stać z božimi pomocnikami při tutym wšěch čłowjekow woprijajcym wumóžerskim skutku!

Ale tež pola nas móžemy jemu pomhać! Kak? Na přikład, kaž namjetuje naš biskop, přez sprawnosć, wěrnosć, pokojnosć, přečelnosć. To su kajkosće, kotrež čłowjekojo wokoło nas trjebaja a kotrež móžemy runje my křesćenjo, posyljeni přez bože słowo a swjate sakramenty, jim darić! Wobdarny jich z tym a pomhajmy jim tak jako boži pomocnicy!

Skónčnje wězo je tute hrono tež trošt a wjesole poselstwo za nas! Tež nam chce Bóh pomhać ze swojej přečelnosću a lubosću, ze swojej miłosću a hnadu a nam chce pomhać přez swojeho ducha, Swjateho ducha k spóźnaću wěrnosće, kotraž njezańdže! Tak wuhotowani smy potom woprawdže kmáni, jemu pomhać při wumóžerskim skutku za cyły swět a wšitkim čłowjekow! Tuta wěra a tuta na-

džija, dowěra do Božeje pomocy, dawa mi stajnje być z optimistom za přichod swěta!

Cyril Pjech

WĚSĆE HIŽO ...

zo so wobydlerstwo zemje wšědnje wo skoro 200 000 čłowjekow powyší? zo budže w lěće 2 000 800 milionow džělowych městnow wjac hač dotal trěbnych?

zo so každe lěto na swěće přez zapuscenje (desertifikaciju) 5–7 milionow hektarow ratarskeje pódy zniči. To je telko, kaž ma NDR nětko dohromady ratarskeje přestrěnje!

zo maja wobydlerjo Islandskeje z 79 lětami pola žonow a 73 lětami pola muži najwyše žiwjenske wočakowanje?

zo je so swětowa potřeba energije w lětach 1950 do 1977 wo sydom króć powyšíla?

zo je so staroba splažneje zrałosće (puberta) w mnohich krajach wot 15–17 na 11–13 lět znižiła? To wo znamjenja powyšjenje porodow na swěće w přichodnych lětach.

zo je kraj z najnišej ličbu porodow ZRN (zapadna Němska) z 9,5 porodami na 1 000 wobydlerjow? Ju sčěhuj Luxemburg (11), Rakuska (11,3), Šwicarska (11,5) a Šwedska (11,6).

zo přińdže w Republice Južna Afrika, kotraž so hospodarsce wot ZRN podpěra, jedyn lékar na jenož 400 bětých, ale tež jenož jedyn na 44 400 čorných wobydlerjow?

Dowol raz hinak

Dowol — to je za každeho młodostneho wjeršk cyleho léta. Zahe sej přemysli, hdže pojedže, hač k Cornemu morju, do Tatrow abo do Prahi. Přihotuje so bóle na dowol hač na každežkuli pruwowanje w šuli. Prózdny su čas poľny dožiwjenjow a dyrdomdejow. Tak chcu tež ja wo svojim lońšim dowolu pisać. Přez žiwich jón w Žitawskich horach. Nic pak rjanosće krajiny dla wo nim pisam, wosebitosće mojejo dowola běše ta: Běchmy přez dvě njezděli zbrašeni a strowi hromadže žiwi.

Zeznajemy so

Dže da to docyła, dowol ze zbrašenymi? A hdyž hižo z nimi hromadže žiwy być, potom zawěsće ničo rjane njeje. Tak budžeće so prašeć a njebudžeće sami z tajkimi prašenjemi. Sam mějach swoje wobmyslenja, hdyž do Eichgraben pola Žitawy přijědžech.

Smy 30 młodostnych, počojca z nich su zbrašeni. Spěšnje so zeznajemy, nic jenož po mjenje a po starobje, ale tež z wosobinskej stawizny. Někotři maja tajki wosud, kiž so nam hnydom do pomjatka zaščeři. Sabina je 22 lět stara. Hač před dwěmaj lětoma bě holca kaž každa druga. Bě nawuknyła powoľanje winicarki a běše slubjena. Doniž njezajědže w nocy pjany sofer do njeje. Wot toho časa je na jězdźidlo za zbrašených sputana. Nětko wuknje z mašinu pisać, zo by móhla jako sekretarka dale džělać.

Harald je jara měrny. Je na lěwym boku zlemjeny, ale móže hišće sam

Serbowka z Wojerowskich kónčin

běžec. Tak móže w lampowym zawodže džělać. Nima pak nikoho, kiž by so wo njeho starał. Dyrbi w starcowni žiwy być a sej jednu stwu z třomi 70lětnymi epileptikarjami džělić. Njezdziwajcy wšeho ma dobry humor a nam husto někajku stawizničku ze starcownje powěda.

Nawodaj našeho lěhwa staj Drježdžanski farar Kretschmar a Karl-Heinz Kaul z Budyšina. Karl-Heinz bě přjedy namornik, nětko pak je hižo někotre léta na jězdźidlo putany, dokelž njeběchu lékarjo jeho rjapowu chorosć spóźnali. Wón nam wobswědči: „Hdyž njebych wěrił a Jezusa jako knjeza w swojim žiwjenju njeměł, Bóh wě, hač bych džensa hišće žiwy był.“ Wón bydlí pola staršich a pomha wjele druhim zbrašenym. W listach dawa jim nadžiju do žiwjenja. Pisa wo tym, kak je sam zaso nawuknył, so nad žiwjenjom wjeselić. Z wjac hač 300 chorými so dopisuje.

Žanu sobuželnosć

Spěšnje so zwučimy, hromadže žiwi być. Nawuknjemy z jězdźidłami za zbrašených wobchadžeć a kak mamy so napřećo zbrašenym zadžeržeć. Každý strowy stara so wo jednoho choreho. Pomha jemu při jědži pomazku přihotować a čaj naleć abo dže při wuchodžowanju z nim. Hłowna zasada zchromadneho žiwjenja je, zo maja zbrašeni wšo sami činić, štož někak dokonjeja. Widžimy to pola Anny. Jej staj staršej wšo činiłoj, zo byštaj jej žiwjenje wolóžiloj. To pak je wopaćna sobuželnosć. Pola nas dyrbi sej pomazki sama namazać, tež hdyž wječer tohodla pječ minutow dlěje traje.

Druhu „sobuželnosć“ wopisuje nam Karl-Heinz: „Husto sym dožiwił, kak su ludžo na dróze sobuželnje za mnu hladali. Tajki wbohi čłowjek, z jich mjezwoća wučitam. Džeja spěšnje dale, dokelž je jim njepřiomnje, ze zbrašenymi hromadže być. Někotři sej tež mysla, štož normalnje běžec njemóže, tež we hłowje prawy njeje. Pře-

dy je mje to jara myliło. Džensa sej praju, zo snadź woni sami tak zbožowni njejsu kaž ja.“

Zbrašeni njetrjebaja sobuželność, ale chcedža měc tu pomoc, kotruž woni woprawdže trjebaja. Tuž je najlěpje, hdyž so jich woprašamy, hač můžeme jim pomhać, a woni nam praja, što můžeme za nich činić.

Džakownosć

Koždy džen započnjemy z bibliskej hodžinu. Słuchamy na to, štož je Bóh

přez swoje słowo tehdy ludžom prajić chcyl a što chce nam džensa prajić. Tema cyłeho dowola rěka: Bóh měni derje z tobu. Zwažliwa wěc, sej pomyslu, hdyž hladam na zbrašenych. Můžeja woni tež prajić: „Bóh měni derje ze mnu? Sym tola chory a cyłe žiwjenje na jězdźidlo sputany.“ Woni njewočakuja wot Boha wuhojenje jich chorosće, ale dostawaja přez wěru tu móc, kiž trjebaja za swój puć přez žiwjenje. Woni su džakowni, zo smědža Bože słowo slyšeć.

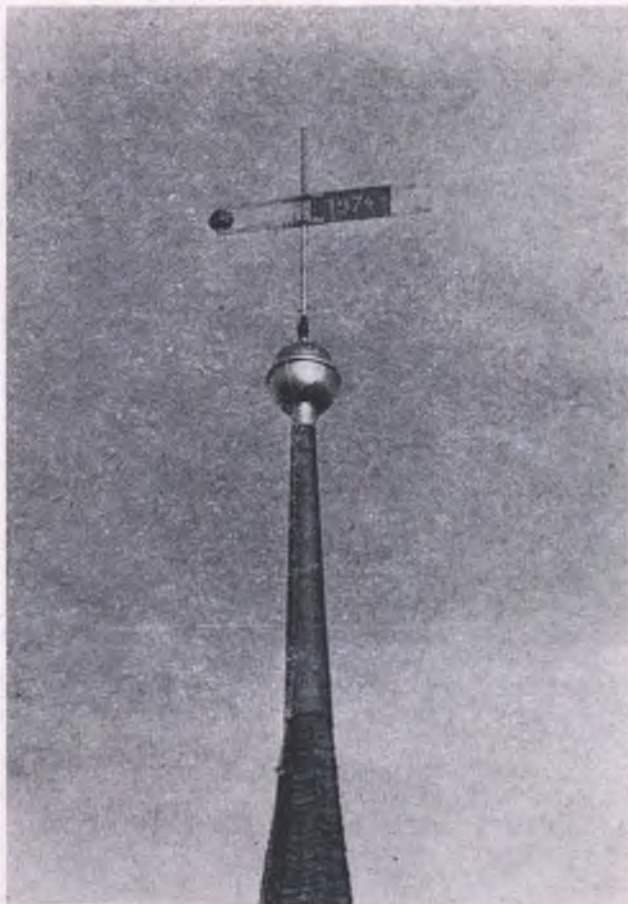
Docyła, džakownosć. Tu můžeme wot nich nawuknyć. Popołdnju jědźemy do lěsa. Njetrjebamy daloko jěć, hnydom za domom so započnje. Někotři su po dołhim času zaso jónu w lěsu. Jědźemy ze zbrašenymi k malenowym kěrkam, a woni můžeja sej sami maleny šćipać. Anne maleny ani njeznaje, dokelž njeje jej ženje nichto žane sobu přinjesl. „Njejsym sej myslila, zo můžu sej sama jahody šćipać“, so zadžiwa.

(Kónc w přichodnym čisle)

Modlitwa

Knježe Jězu Chryśće!
Trjebamy tebe,
dokelž ty njeńdžeš problemam z puća.
kotrež traša cyły swět.
Ty wujednawaš wuchod a zapad,
bohate a chude ludy,
dokelž ty njeđželiš
po barbje kože abo po inteligency.
Ty njezajimuješ so jenož
za mócnych a wuspěšnych!
Ty prajiš wěrnosć,
hač je to hodź abo njechódz,
ty pokazuješ puće k měrej,
ty poskićuješ wšem čłowjekam
nowu orientaciju.
Ty zajimuješ so za mnje wosobinsce
mje dla, nic sebje dla,
ty pomhaš nam,
so mjez sobu zrozumić,
ty činiš nas kmanych,
so lubować,
dokelž ty wuswobodžeš
wot starosćow, strachow
a agresijow w nutřkownym čłowjeku.
Ty nas trjebaš,
ale njeznjewužiwaš nas,
ty wodawaš nam
a zabudžeš naše winy.
Ty zmóžniš jasne rozsudy,
ty dawaš našemu žiwjenju
prawy zmysl,
dokelž můžeme so na tebe
dospołnje spušeć.
Za wšo to
so tebi džakujemy! Hamjeň!

(po bibliskim łopjenje:
„Muž, kotryž njechódzi so do
žaneje šemy“)

Přima so „horcych železow“!

Rozpomnanje wo dr. Jan Cyžowej knižce „Cernje na puću do swobody“

Dóstach tutu knižku w swobodnych dnjach po hodžoch a přečitach ju, bjez toho zo bych ju mjeztym raz z ruki položil! Putaše mje synje z wjacorych přičin: Znajuju awtora, přjedawšeho krajneho radu Budyskeho wokrjesa, znajuju wjele z tych w knize mjenowanych, znajuju wšitke tam mjenowane městna, sym sam tam wopisane dny jako hróžbne dožiwił, přimachu mje tam načate politiske problemy přerých dnjow našeje noweje doby, a skónčnje běch zwjeseleny nad tym, zo awtor so njeboji, tež nje-lubozne, problematiske wěcy naspomnić, kaž na příklad, zo pólscy wojacy zatřělichu w Hórkach džowku žony, kotraž bě so džen před tym hišće najbóle starała wo jich zajatych kameradow.

K poslednjemu chcu hnydom naspomnić, zo je knižka dalši dopokaz

za swobodu možnosće, swoje měnjenje zjawne prajić, hdyž je jasne, zo so to nječini z wotpohladom, nam škodžeć!

Hižo titul pokazuje tutu problematiku: černje na puću do swobody, kotruž nětko mamy, běchu jara wšelakore! Tež džensa maš hišće ludži, kiž su někak tajkeho měnjenja: „Socializm haj, ale nic tajki, kajkiž je won pola nas!“ To rěka, do kónca domyslne: „Natwarće jón najprjedy tajki, zo so nam won lubi, potom budžemy my tež za njón!“ W knižce wopisuja so ludžo, kiž nječakachu, ale w času nuzy hižo pomhachu, hdžež bě možno, njebojazni, a kiž hnydom so přimnychu džěla, jako bě domizna wuswobodžena. Woni tež nječisnych wótku do pola, jako sowjetscy oficěrojo, polni druhich čežkich starosćow, hnydom skutkowanje Domowiny njedowolichu. Zo může tajka organizacija tež hić wopačne puće, so na mocy wčerawšeho zložuju, so na příkladže Narodneje rady w Praze tež jasne a

z wulkej wotewrjenosću rozpisuje (str. 111).

Nadpadna je sympatija awtora napřeco nabožnym zjawam našeho serbskeho luda (w konkretnym padže katolskim, dokelž won sam, kaž so wopisuje, wot tam pochadža), ale tež jeho jasne stejišće za te mocy, kiž su našu swobodu zmóžnili a hač do džensnišeho garantuja.

Hnujace je wuznaće cyle wosobinskich začućow awtora: Njezataja swoje strachi, nadžije, swoju horcu lubosć k swojej mandželskej a synomaj.

Wopisuja so poslednje dny fašistskeje mocy, jich předobycće a krótki nawrót a skónčnje jich doskónčne zbiće a potom prócowanja awtora wo dowolenje skutkowanja Domowiny, kotrež nimo tutoho dowolenja jemu přinjesu funkciju najwyšeho zastojnika w Budyšinje — přeni króć bě to Serb!

Wzmiće, čitajće a rozmysljuje sobu!
Cyril Pjech

ČITARJO PISAJA

„Wjeselilo je mje wosebje, zo je zwonkowny napohlad a wobsah „Pomhaj Bóh“ džensa rjeńši a lěpši hač do toho. Nastawki su krótke a zwjetša zajimawe. Wosebje poslednja strona so lěpje čita, z njej přeco započnu. Dale tak! ... Bjez přehnanja, je woprawdže tak, zo je PB wot měsaca k měsacej dobyl na wobsahu a formje. Někotre kritiske wěcy móžemy raz ertnje wobřećeć. Haj, hody so džen wote dnja bliža. Husto so mjerzam, hdyž widžu „nowe pohanstwo“ po kupnicach a hodownych wikach za darami honić. Wot Betlehem-skeje swěcy je jenož malo widžeć. Hač pak je to w cyrkwi hinak? ...“

„Waženy bratře fararjo!

Hromadže z hodownymi a nowolět-nyimi postrowami a přecemi wšem čitarjam PB a jeho redaktorej sčelu Wam tutu noticku ... Jeli maće zajim, sym zwólniwy, z časami něšto posłać ...

Wutrobnje Was strowi

Miroslav Hloušek“

(Přispomnjenje redakcije: M. Hloušek je farar w Železnym Brodže w ČSSR a je zahority a njesprócniwy přecel Serbow. Wjeselimo so, zo chce za nas tež tak dželać — na wšelakore wašnje to hižo čini!)

„... Hnydom sčelu Či list Latki ... Snadž by so wo Latku a z Latkom podobnje hodžało pisać kaž wo žiwjenju sotry Friedy Wjelic. Latk je njewšědná postawa, wobdarjeny čłowjek ze wšelakej tragiku w swojim žiwjenju.

Wutrobnj postrow tež swójbje ...“

Serbske bože služby w februaru 1980

3. 2. — njeđzela Septuagesima

Budyšin-Michałska: 9.00 hodž. kemše (P. Albert)
Hrodzišćo: 8.30 hodž. kemše (S. Albert)

10. 2. — njeđzela Sexagesima

Huska: 10.00 hodž. kemše (Wirth)
Bukey: 8.30 hodž. kemše (G. Lazar)

17. 2. — njeđzela Estomihl

Budyšink: 10.00 hodž. kemše (Wirth)
Poršicy: 8.30 hodž. kemše (Wirth)
Minakal: 8.30 hodž. kemše (Feustel)

24. 2. — 1. njeđzela w póstnym času

Hodžij: 10.00 hodž. kemše (Wirth)
Rakecy: 9.00 hodž. kemše (stud. theol. Malink)
Njeswaćidło: 8.30 hodž. kemše (Blumenstein)
Bart: 10.00 hodž. kemše (S. Albert)

2. 3. — 2. njeđzela w póstnym času

Budyšin-Michałska: 9.00 hodž. kemše (C. Pjech)
Budestecy: 14.00 hodž. kemše z božim wotkazanjom (C. Pjech)
Hrodzišćo: 8.30 hodž. kemše (S. Albert)

5. 3. — pokutny džen

Bukey: 9.00 hodž. kemše ze spowědžu (G. Lazar)

Pomhaj Bóh, časopis ewangelskich Serbow. — Wuchadža jónkróc za měsac z licencu č. 417 Nowinarskeho zarjada pola předsydy Ministerskeje rady NDR. — Rjaduje Konwent serbskich ewangelskich duchownych. — Hłowny zamowitwy redaktor: Farar Cyril Pjech, 84 Riesa 11, Windmühlenstraße 17, tel. 44 91. Ekspedycja: Farar Lasar, 8601 Bukey (Hochkirch, Kirchweg 4). — Ludowe nakładnistwo Domowina, Budyšin. — Čiše: Nowa Doba, čišćernja Domowiny w Budyšinje (III-4-9-2336)

POWĚŠĆE

Praha: Křesćenjo w ČSSR su dotali pěkny hodowny dar. W nowembrow wuńdže pola nich nowy přeložk Swjateho pisma z originalnych rečow. Tutón přeložk bu wudaty k 400. rōčnicy nastaća sławneho džela Čěskich bratrow, Kralickeje biblije, kotraž so w čěskich krajach hač do džensnišeho wužiwa.

Mnohim ludžom pak je stara čěšćina hižo malo zrozumiwa. Tohodla žadaše so hižo dlěši čas nowy přeložk. Jónkróčne na swěće je, zo je nowa biblija wušła jako wuslědk wjacelětno džela přeložowarjow ze šěš cyrkwjow.

Z džětom započa w léce 1961 mała skupina bohosłowcow českosłowanskeje ewangelskeje cyrkwe (wona nasta w léce 1918 přez zjednoćenje bywšeje čěskeje lutherskeje a čěskeje reformowaneje cyrkwe). K tutej skupinje so bórce přidružichu dobrowólnci z pjeć dalších cyrkwjow (českosłowakska husitska cyrkej, romsko-katolska, prawoslawna, metodistiska a bratrská), a ekumeniske zhromadne džělo bě wuspěšne! Tak nasta přeni ekumeniski přeložk Swjateho pisma na čěskej zemi.

Njech je tu hišće naspomnjene, zo wot léta 1968 wuchadža tež w pokročowanjach nowy přeložk jako „džělowy tekst“. W Starym zakonju je wón wudospołnjeny z nadrobnymi wukładowanjami, w Nowym zakonju jenož z přispomnjenimi. Dotal wuńdže 10 wjazanych tolstych zwjazkow. Cyłe tute džělo je předwidžane na 16 zwjazkow.

(Přispomnjenje red.: Tuta powěšć bu nam direktnje z ČSSR připosłana! Hakle nje dawno twjerdžeše młody Serb w diskusiji, zo nimaja w ČSSR nowe biblije. Nadžijomnje čita wón a druzy tutu informaciju!)

Rakecy: Wo zhromadnych kemšach a kemšacej bjesadze druhého adwenta tu wozjewi so rozprawa pozdžišo!

Rakecy: Tu wotmě so wosadny seminar wo znatym bohosłowcu Bonhoefferu. Za tutón seminar bě so wjac hač 70 wosadnych přizjewiło. Wažna a wulkotna to forma, kubtać wědomych křesćanow! Dokładne rozprawy móžemy hakle w přichodnym čisle podać!

Budyšin: Po tym zo běštej Chróšćanska a Baćonska katolska wosada hižo k přenjemu julijej 1979 „Pomhaj Bóh“ wotskazało, su nětko k přenjemu januarej 1980 Radwor a Ralbicy slědowali. Léta 1976 bě „Pomhaj Bóh“ přecelnje swojich katolskich čitarjow postrowil. Nětko so wjetšina wot nich bjez mjenowanja přičiny a bjez wotrěćenja z nami přez swoje fary wotskaza!

Tallin: Arcybiskop ewangelsko-lutherskeje cyrkwe w Estonskej, Edgar Hark, je so při hodownych kemšach w Tallinskej katedrali přeciwo Brüsselskemu NATO-wobzamknjenju wuprajil. Tuta kročeł zeslyni napřemobronjenje a njehodži so z žanym argumentom wopodstatnić, praji wón.

Tübingen (ZRN): Znatemu katolskemu profesorej teologije Hansej Küngeje sčaza so wot za to přislušneje wotkřesćanske kongregacije missio canonica, to rěka cyrkwinska dowolnosť, zo smě dale wučić. Rozmožny zapadoněmski biskopow z bamžom Janom Pawołom II. wosobinse tež njemějachu wuspěcha, a zakaz so wupraji.

Praha: Křesćanska měrowa konferenca (CFK) je wozjewiła wozjewjenje k wuznamej Internacionalneho léta džěšća. Tam namjetuja, zo by so léto džěšća rozšěriło na lětdžěsatk džěšća a zo by so Mjezynarodny džen džěšća (1. junij) sčinił za Džen solidarity z džěćimi swěta. „Křesćenjo a cyrkwe dyrbjeli swoju wosebitu zamowitost za džěći z toho čerpac, zo přińdže mjaso so stanjene Slowo bože jako džěćo k nam“, praji so we wozjewjenju. Dale so praji: „Njesměmy zadwělować, dokelž zadwělowanje w naslědowanju Jězu Chrysta je hrěch!“

Ochranow (Herrnhut): Farar Theodor Gill wuzwoli so za nowého biskopa Ochranowskeje bratrowskeje jednoty. Wón je naslědnik w decembru 1978 zemrěteho biskopa Hastingsa a zawjedže so 2. měrca w Ochranowje do swójeho zastojnstwa. Biskop nima pola Ochranowskich bratrow žane cyrkej wodžace połnomocy, ale je dušipastyr duchownych a wěriwych!

Karl-Marx-Stadt: Tu wotmě so, kaž kóžde léto na njeđzeli druhého adwenta „zetkanje šulerjow“. Hačrunjež bě „Džělowy kružk šulerske džělo“, do kotrehož słuša tež farar Cyril Pjech, so prócował, ličbu wobdžělnikow na 800 wobmjezować, bě zaso někak 1 200 wučomnikow a šulerjow přichwatało. Tema bě léta „W rozmožnje z Bohom“. Džěše wo modlenje. Na šulerske zetkanje jězdža tež młodostni z našich lužiskich wosadow.

Riesa: Redaktor PB měješe nje dawno wopyt džěla delegacije Ekumeniskeje rady młodžiny z Rakuskeje. Cyrkwinski sobudželaćer katolskeje młodžiny a student, městopředsyda Katolskeje studowaceje młodžiny w Rakuskej informowastaj so wo ewangelskim a katolskim cyrkwiskim žiwjenju. Měještaj rozmožny z konfirmacijami, młodostnymi, ewangelskimi a katolskimi fararjami a ze zastupjerami statnych organow wokrjesa Riesa. Z fararjom Pjechom po byštaj tež w Serbach. Před tym bě so cyła delegacija, ke kotrejž přislušeše šěš młodostnych, wobdžěliła na „Zetkanju šulerjow“. Jeje wopyt so léta z delegaciju do Wiena wotmołwi.

Drježdžany: Po tym zo bě so dotalny młodžinski farar za cylu krajnu cyrkej, Volker Krefz, stał Budyšinski superintendent, wuzwoli so za jeho naslědnika farar Harald Bretschneider, dotal farar blisko Žitawy. 18. nowembra zawjedže so wón w cyrkwi swj. Hany w Drježdžanach do swójeho nowého zastojnstwa. Być młodžinski farar je w našej krajnej cyrkwi dla wulkeje wšelakoroste formow młodžinskeho džěla jara čězke zastojnstwo!